

Mîhâ îl Nu 'ayme'nin (Şehidetu Elşehd) Adlı Hikâyesinin İncelenmesi

The Analysis of Mikhail Naimy 's story "Shahidat- Alshahd"

Hikmet ABBAS

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Arap Dili Eğitimi
Anabilim Dalı
Gazi University, Gazi Faculty of Education, Department of Foreign Language Education,
Division of Arabic Language Education
syriasham290@gmail.com
ORCID: 0009-0004-2541-6237

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types : Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received : 10.01.2024

Kabul Tarihi / Accepted : 10.05.2024

Yayın Tarihi / Published : 30.06.2024

Yayın Sezonu / Pub Date Season : Haziran / June

Cilt / Volume: 2 • Sayı / Issue: 1 • Sayfa / Pages: 281-303

Atıf / Cite as

ABBAS, HN., (2024). Mîhâ îl Nu 'ayme'nin (Şehidetu Elşehd) Adlı Hikâyesinin İncelenmesi, Lisânî İlimler Dergisi, 2(1), 281-303.

İntihal / Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.

This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Yayın Hakkı / Copyright®

LİDER, Lisânî İlimler Dergisi, uluslararası, bilimsel ve hakemli bir dergidir. Tüm hakları saklıdır.
*Journal of Linguistic Studies is an international, scientific and peer-reviewed journal.
All rights reserved.*

Öz: Bu makale, "Bal Kovanı Kurbanı (Şehidetu Elşehd)" adlı kısa öykünün bir analizini sunmaktadır. Hikâye, Lübnan'ın Beskinta köyünde 1889 yılında doğan şair, yazar ve eleştirmen Mîhâ îl Nu 'ayme'nin "Ebû Baţta" adlı öykü koleksiyonundan alınmıştır.

Lübnan ve Arap dünyasının en önemli kısa öykü yazarlarından biri olarak kabul edilen Mîhâ îl Nu 'ayme Modern ve çağdaş Arap düşüncesinin ve edebiyatının önemli şahsiyetlerinden biridir. Edebiyatı, sosyal trajediler ve baskı ve gericilikle mücadele gibi konuları ele alan insani bir mesaj haline getirmiştir. Edebi ve düşünsel kariyeri boyunca, ruhani, ıslahatçı ve eleştirel eğilimlerle dolu hikayeler, şiirler ve eleştiri kitapları sunmuştur. Bu sayede, Arap aydınlanma hareketinin önderlerinden biri oldu ve Arap edebiyatında yenilik yaptı. Bunun yansırı er-Rabitatu'l-kalemiyye derneğinin başkanı olan arkadaşı şair, yazar ve sanatçı Cubrân Hâlif Cubrân yardımcısıydı.

Birçok ve çeşitli edebi eser üreten Mîhâ 'îl Nu 'ayme Öykü alanında, "Kâne mâ kâne", "Ekâbîr", "Ebû Baţta" ve "Havâmiş" adlı dört öykü koleksiyonu bulunmaktadır. Bu makalede, 1958'de yayınlanan "Ebû Baţta" öykü koleksiyonundan "Bal Kovanı Kurbanı (Şehidetu Elşehd)" adlı kısa öyküyü tahlilini yapılmıştır.

Nu 'ayme, on dört yaşındaki öksüz bir kız çocuğu olan Hayzaran on iki yaşındaki Numan isimindeki erkek kardeşiyle acımasız ve huysuz anneleriyle birlikte küçük bir kulübede yaşayan fakir bir kızın ölüm hikayesinin anlatmaktadır. Zor bir yaşam koşulu ve şiddetli bir anne baskısı, onu intihar etmeye zorlamaktadır. Ancak, kardeşinin ani hastalığı bu fikrini değiştirmektedir. Ve ölmek gerekirse çok sevdiği kardeşini kurtarmadan önce ölmeye karar vermektedir. Hikâyenin sonunda Hayzaran kardeşini kurtarmak için hayatını feda ederek ölmektedir. Bu çalışma hikâyenin konusu, özeti, kahramanları, anlatım teknikleri ve dil özelliklerini içermektedir. Ayrıca çalışmanın sonuna değerlendirme, yazarın biyografisi ve Arapça orijinalinden çevirisi eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arap Edebiyatı, Lübnan Edebiyatı, Hikâye İncelemesi, Mîhâ 'îl Nu 'ayme, Şehidetu Elşehd.

Abstract: This article analyzes the short story "The Martyr of Witness (Shahidat-Alshahd)". The story is taken from the collection of stories "Abu Batta" by the poet, writer, and critic Mikhail Naimy, who was born in the village of Baskinta in Lebanon in 1889. Mikhail Naimy is considered one of the most important short story writers in Lebanon and the Arab world. He is a prominent figure in modern and contemporary Arab thought and literature. He has turned his literature into a human message that deals with issues such as social tragedies and the struggle against oppression and backwardness. Throughout his literary and intellectual career, he has presented stories, poems, and criticism books full of spiritual, reformist, and critical tendencies. This made him one of the leaders of the Arab Enlightenment movement and innovated in Arabic literature. In addition, he was an assistant to his friend, the poet, writer, and artist Gibran Khalil Gibran, who was the president of The "Pen League" (al-Rabita al-Qalamiyya) association.

Mikhail Naimy, who has produced many and diverse literary works, has four collections of stories in the field of stories, namely "Kân mâ Kân", "Akâbir", "Abû Baţta", and "Hawamish". In this article, the analysis of the short story "The Martyr of Witness (Shahidat- Alshahd)" from the collection of stories "Abû Baţta" published in 1958 is made. Naimy tells the story of the death of a poor girl who lives in a small hut with her cruel and ill-tempered mother and her twelve-year-old brother Numan, named Hayzaran, a fourteen-year-old orphan girl. A difficult living condition and violent maternal pressure force her to commit suicide. However, her brother's sudden illness changes her mind. And she decides not to die before saving her beloved brother, even if it means death. At the end of the story, Hayzaran dies by sacrificing her life to save her brother. This work includes the subject, summary, characters, narrative techniques, and linguistic features of the story. In addition, the evaluation, the author's biography, and the translation from the original Arabic are added to the end of the work.

Keywords: Arabic Literature, Lebanese Literature, Story Analysis, Mikhail Naimy, Shahidat- Alshahd.

Giriş

Arap dünyasındaki kısa öykü, halk sanatlarının eski formlarına, örneğin makâmlar, kahramanlık hikâyeleri, masallar, atasözleri, efsaneler, mitler gibi Arap kökenli türlerden farklı olarak, doğrudan Avrupa edebiyatının etkisiyle ortaya çıkmıştır.

Ancak, Muhammed el-Muvailihi ve Hafız İbrahim gibi yazarlar “Hadis İssa Bin Hişam” ve “Leyâli Satih” kitaplarındaki sosyal eleştiriyi makâmât üslubuyla yazmaya çalışmışlardır.

Arapça öykünün Avrupalı kısa öyküyle arasındaki ilk etkileşim, tercüme yoluyla gerçekleşmiştir. Bu çeviriler, 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkmış olup, Mustafa Lutfi el-Manfalûti'nin “el-'Abarât” adlı eseri ile öne çıkmıştır. Ardından, Birinci Dünya Savaşı sırasında ortaya çıkan modern öykü okulu gelmektedir. Bu okul, ulusal kültürden gelen en iyi eserleri yaymayı, çağdaş uygarlık kazanımlarını benimsemeyi ve edebiyat alanında milliyetçilik ideallerini yükseltmeyi amaçlamıştır. Bu çabalar neticesinde, gerçekçi ve samimi bir şekilde Mısır toplumunun yaşamını yansıtan bir Mısır edebiyatı açığa çıktığını görülmektedir. (Mekkî 1999, s. 110-112)

Bu edebiyat akımı, gericilik ve taşracılık hareketlerine karşı durarak, yabancı işgali ve Mısır kişiliğinin erimesine karşı çıkmıştır. Yazar veya edebiyatçının ilgisi artık kendisi veya hükümdar değil, toplumdaki en çok acı çeken kesimlere ve özellikle kadınlara yönelmiştir. Bu okulda Modern Arap öyküsünün öncülerinden olan Yahya Hakkî, Mahmud Tahir Laşin ve ilk modern Arap öyküsünün yazarı olarak kabul edilen Muhammed Teymûr de yer almaktadır. Muhammed Hüseyin Heykel ve Tâhâ Hüseyin gibi isimlerin bulunduğu bir başka okul da Ahmed Lütfi es-Sâid okuludur. İbrahim Mazî, Abbas Mahmûd el-Akkâd ve Abdürrahman Şükrî gibi yazarlar da farklı bir okulu temsil etmişlerdir. Yahya Hakkî'ye göre, modern okulun üyeleri iki aşamadan geçmiştir. İlk aşama, Fransız ve İngilizce edebiyatla zihinsel bir bağlantı kurma aşamasıdır. Okulda öğrendikleri bu dilin Goethe, Dante gibi büyük edebiyatçıların eserlerini okumuşlardır. İkinci aşama ise, Rus edebiyatıyla ruhsal bir beslenme aşamasıdır, bu aşama Tolstoy ve Dostoyevski gibi Rus yazarlarının eserlerini okudukları aşamadır. (Hakkî 1959, s. 81)

Bu Zorlu koşullar altında Yeni Dünya'ya yapılan ilk göç dalgaları, Kuzey ve Güney olmak üzere, vatanlarında yaşamın imkânsız hale gelmesi nedeniyle başlamıştır. Bu göç, göçmenlerin yaşam koşullarını iyileştirmeyi amaçlayan zorunlu bir göçtür.

O ilk göçmenler, zekâ, yetenek, hassasiyet ve estetik duygu açısından Lübnan ve Suriye'nin en seçkin evlatlarıydı. Ancak vatan'ın toprağı, tarih ve siyasetin etkisiyle büyümeye ve gelişmeye elverişli değildi. Ve böylece,

“kalem birliği” adı altında 1920’de New York’ta kurulan bir grup, Lübnan ve onun seçkin yazarlarını bir araya getirmektedir. Cubrân Halîl Cubrân, Mîhâ ĩl Nu ‘ayme, William Katsiflis, Abdulmesîh el- Haddâd, Emîn er-Reyhânî, Emîn Meşrak, Nesîb Ariza gibi isimler, bu birlik içinde etkin rol oynamışlardır. (BEŞİR 2019-2022, s. 9)

İkinci Dünya Savaşı’nın başlaması, Mısır’ın dünya ile olan bağlarını koparması, savaşa odaklanması ve ekonomik zorluklarla karşılaşması, Arap edebiyatının etkisini ve anlatısını zayıflatmıştır. Savaşın kısa sürede sona ermesiyle birlikte geniş kapsamlı değişiklikler yaşanmıştır. Edebiyat alanında, kültürel sahne, edebiyatın hayatla iç içe geçtiği, siyasi bağımsızlığın sosyal adalete bağlandığı bir döneme tanıklık etmiştir. Bu dönemde aynı zamanda, kırsal ve fabrikalardaki işçi sınıflarının reformu ve savunusu için çağrılar ön plana çıkmıştır.

Mısırlı yazarlar, Mısır’ın karmaşık tabakalarını çeşitli edebi tekniklerle tasvir ederek, hayatın her yönüne odaklandılar. Gerçekçilik ve romantizm öğeleriyle zenginleştirilmiş bu anlatılar, sadece Mısır’ı değil, aynı zamanda Arap dünyasının diğer bölgelerini de kapsamaktaydı. Suriye ve Lübnan öncülüğünde, kısa öykülerin doğuşu, Mısır’da olduğu gibi erken bir döneme veya ondan hemen sonrasına denk gelmiştir. Suriye’nin önde gelen yazarları arasında Dr Abdusselâm el-Uceylî ve Zekeriya Tâmir bulunmaktadır. Lübnan’dan ise Mîhâ ĩl Nu ‘ayme, Halîl Takiyuddîn ve Mârûn Abbûd gibi yazarlar öne çıkmaktadır.

Ancak, Mîhâ ĩl Nu ‘ayme ‘yi diğer yazarlardan ayıran önemli bir özellik, Batı kültürüne ve özellikle Rus ve Amerikan edebiyatına olan ilgisidir. Nu ‘ayme, modernist hareketin öncülerinden biri olarak Batı edebiyatını tanıyan ilk yazarlardan biridir. Bu durum, eserlerinin dinsel ve dini önyargılardan uzak olmasını sağlamıştır. Nu ‘ayme ‘nin eserlerinde ve edebi mirasında bu özellik açıkça hissedilmekte ve gözlemlenmektedir. Yazarın mirası, öykülerinden romanlarına, oyunlarından şiir kitaplarına, şiirlerinden makalelerine ve eleştirilerine kadar geniş bir yelpazede eserleri içermektedir.

Bu eserlerinin arasında dört tane hikâye kitabı yer almaktadır. Bu çalışmada bu kitaplardan biri olan “Ebû Baţta” adlı öykü kitabında yer alan “Bal Kovanı Kurbanı (Şehidetu Elşehd)” adlı hikâye biçimsel ve içerik yönünden araştırılmıştır. İncelemenin sonunda hikâyenin değerlendirilmesi ve yazarın hayatına yer verilmiştir.

A. Şekil (Biçim) Yönüyle İnceleme

Bu incelemede Mîhâ ĩl Nu ‘ayme’nin yazdığı “Ebû Baţta” adlı hikâye kitabı kullanılmıştır. Bu kitap 1993 tarihinde 10. baskı olarak Beyrut’ta bulunan Novel yayınları tarafından basılmıştır. İncelemesi yapılan “Bal Kovanı Kur-

banı (Şehidetu Elşehd)" adlı hikâye, kitabın 63. ve 70. sayfaları arasında yer almaktadır. Kitabın tamamı 204 sayfadan oluşmaktadır.

B. İçerik Yönüyle İnceleme

Bu bölümde hikâyenin özeti, tahlili, değerlendirilmesi ve yazarın hayatına yer verilecektir.

1. Şehidetu Elşehd Adlı Hikâyenin Özeti

Arap hikâyecilerinin ilklerinden sayılan Mîhâ ʾîl Nu 'ayme'nin "Ebû Baṭṭa" adlı hikâye kitabında "Bal Kovanı Kurbanı (Şehidetu Elşehd)" ismiyle 7. sırada yer alan öyküyü şu şekilde özetlemek mümkündür:

Bu Hikâyede Hayzaran ve Numan adlı kardeşlerin zorlu yaşamları anlatılmaktadır. Hayzaran 14 yaşında bir kız, kardeşi Numan ise 12 yaşında bir çocuktur. Babaları ölmüş, sert bir annenin muamelesi altında yaşayan çocuklar, küçük bir kulübede babalarının bıraktığı bir inekle geçimlerini sağlamaktadırlar. Anneleri, onları her gün sürekli çalışmaya zorlamakta eğlenmek için de zaman tanımamaktadır. Hayzaran, inekten elde ettiği sütü satarak, Numan ise baklagiller, meyveler ve yumurta satarak ailelerine destek olmaya çalışmaktadır. Anneleri ise komşuların bulaşıklarını yıkayıp yemek pişirerek katkıda bulunmaktadır.

Numan bir sıtma hastalığına yakalanır. Annesi Hayzaran'dan eve dönerken kardeşi için ücretsiz bal bulmasını ister. Ancak Hayzaran süt kabını evinin kapısı önünde düşür ve süt yere dökülür. Annesi kızını tokatlayıp ona küfredip saldırır. Hayzaran vadiye kaçarak annesinin zulmünden kurtulmak için intihar etmeyi düşünür. Ancak kardeşi Numan 'a olan sevgisi onu bu düşünceden vazgeçirir. Vadide kayalıkların arasında bir arı kovanı bulur ve bu kovandan biraz bal almak ister. Ancak arı sürüsünün kendisini sokması sonucu ölümle burun buruna gelir. Eve vardığında ölmek üzere olan Hayzaran, nihayetinde kardeşi Numan'ın iyileşmesi için kendi hayatını feda ederek ölür.

2. Hikâyenin Tahlili

Edgar Allan Poe'nun "bir oturuşta okunuveren metin" olarak tanımladığı modern hikâye kavramını anlamak ve değerlendirmek, kısalığın ötesine geçerek hikâyenin içeriğine odaklanmayı gerektirir. Kısalık sadece bir teknik unsur değil, aynı zamanda hikâye öğelerinin özenle seçilip sınırlandırılması ifade eder. Modern hikâye yazarları, olayları, zamanı, mekânı ve karakterleri seçici bir şekilde kullanarak derinlikli bir anlatım sunarlar. (TÜRKAN 2011, s. 5-6)

Modern hikâye, gerçekçi bir yaklaşımla kaleme alındığında, gerçeklikle kurulan sıkı bir bağ ve günlük yaşamın detaylı bir analizi söz konusu olmak-

tadır. Bu tür, genellikle bireysel ve toplumsal düzeydeki meselelere odaklanarak, okuyucuya somut ve tanıdık bir dünya sunar. (TÜRKAN 2011, s. 6)

Bu bölümde, hikâyenin ana teması, olay örgüsü, ana karakter, yardımcı karakterler, mekânlar, olayların kronolojisi, anlatım yöntemi, bakış açısı, kullanılan teknikler, semboller, benzetmeler, dil ve üslup özellikleri detaylı bir şekilde ele alınacaktır.

2.1. Hikâyenin Konusu ve Olay Örgüsü

Hikâye, babalarını kaybetmiş, zorlu yaşam koşullarında anneleriyle birlikte küçük bir kulübede yaşayan Hayzaran ve Numan kardeşlerin öyküsünü anlatır.

Hikâye, Numan'ın sıtma hastalığına yakalanmasıyla bir döneme odaklanır. Anneleri, Hayzaran'dan ücretsiz bal bulmasını ister, ancak Hayzaran, süt kabını düşürüp sütü döktüğünde annesi tarafından şiddete maruz kalır. Bu olay, Hayzaran'ın vadiye kaçma ve intihar düşünceleriyle başa çıkmasına neden olur.

Hikâyenin sonunda, Hayzaran kardeşi Numan'ın iyileşmesi için kendi hayatını feda etmesiyle dramatik bir noktaya ulaşır. Hayzaran'ın ölümü, kardeşine duyduğu sevgi ve fedakarlıkla damgalı bir sona işaret eder, bu da hikâyeye güçlü bir duygusal derinlik katmaktadır.

2.2. Hikâyenin Karakterleri

Öykü, vakaların seçimi, dilin kullanımı, karakterlerin kişiliği ve anlatım tekniklerinin entegrasyonu ile şekillenen bir sistemdir. Estetik bir dünya oluşturulurken, bu unsurlar bir araya gelir ve karakterler aracılığıyla canlılık kazanır. (ÇATAL 2011, s. 8)

Hikâyenin ana karakterleri, sınırlı sayıda kişiden oluşan bir kadroya sahiptir. Başkahraman Hayzaran, ikinci önemli karakter "Ummu Numan" yani Numan'ın annesi olarak adlandırılan karakter ile anılmaktadır. Üçüncü ana karakter ise Hayzaran'ın erkek kardeşi olan Numan'dır. Bu üç karakter, hikâyenin odak noktasını oluşturarak, olay örgüsünün gelişimine katkıda bulunmaktadır. Hikâyenin temel dinamikleri ve çatışmaları, bu belirgin karakterler arasında şekillenmekte ve okuyucuya derin bir anlam katmaktadır.

2.2.1. Hikâyenin Başkahramanları

Bu hikâyenin, başkahramanı 14 yaşındaki Hayzaran adlı genç kızdır. Hayzaran, annesinin baskısı altında zorlu bir hayat yaşayan, kardeşi Numan'a şifa bulabilmek için fedakârlık yapan bir karakterdir.

İkinci önemli karakter ise Ummu Numan'dır, Hayzaran'ın annesi. Hikâyede disiplinli ve katı bir figür olarak tasvir edilen Ummu Numan'ın ta-

lepleri ve tutumları, Hayzaran'ın yaşamını şekillendiren önemli etkenler arasında yer alır.

Hayzaran'ın kardeşi Numan ise, hikâyenin başında ailelerine destek olmaya çalışan bir karakter olarak karşımıza çıkar. Ancak, hikâyenin ilerleyen safhalarında sıtma hastalığına yakalanarak, Hayzaran'ın fedakârlık ve çabalarını tetikleyen önemli bir olaya dönüşür.

Hayzaran'ın düşüncelerini ve duygularını değiştiren güvercinler de sembolik bir rol oynar. Onlar, Hayzaran'ın içsel dönüşümüne katkıda bulunan doğal bir unsurdur.

Ayrıca, arılar da hikayedeki önemli unsurlardan biridir. Hayzaran'ın kardeşinin sağlığını iyileştirmek için cesurca giriştiği fedakârlık eyleminin ana unsurlarından biri olarak arılar, hikâyenin dramatik gelişimini şekillendirir.

2.3. Hikâyenin Anlatım Yöntemi

Hikâyede bir hâkim bakış açısı bulunmaktadır. Anlatıcı, olayları ve karakterlerin duygusal durumlarını tarafsız bir gözlemci olarak sunar. Hikâye, genellikle üçüncü şahıs bakış açısından anlatılmaktadır. Karakterlerin düşünceleri ve duyguları doğrudan ifade edilmemektedir. Anlatıcı, olayları detaylı bir şekilde anlatarak, okuyucuya karakterlerin içsel çatışmalarını ve yaşadıkları zorlukları objektif bir şekilde sunmaktadır.

Buna ek olarak, hikâyede bir iç monolog ögesi de görülmektedir. Özellikle Hayzaran'ın içsel düşünceleri ve hissettikleri, okuyucuya doğrudan sunulmuştur. Bu durum, okuyucunun karakterin iç dünyasına daha derinlemesine bir bakış açısı elde etmesine olanak tanımaktadır. Genel olarak bakıldığında, anlatıcının tarafsız bir gözlemci olduğu ve olayları nesnel bir perspektiften aktardığı söylenebilir.

2.4. Hikâyede Sunulan Mekânlar

Öykülerde mekân, olayların geçtiği fiziksel ortamı belirleyerek atmosfer oluşturan ve karakterleri tanımlayan bir unsurdur. (ÇATAL 2011, s. 8)

Hikâyenin temel mekânı, ana karakterin ve diğer iki karakterin yaşamalarını çerçeveleyen kulübedir. Bu mekân, hikâyenin ilerleyen sürecinde ana karakterin içsel durumunu ve yaşanan olayları yansıtan sembolik bir öneme sahiptir.

Kulübe, hikâyenin başlangıcından itibaren annesinin emir ve talimatlarına maruz kalan ana karakterin sosyal ve psikolojik dalgalanmalarının merkezi haline gelir. İki çocuğun bu mekânda yaşadığı acılar, hikâyenin gelişiminde önemli bir rol oynar. Hikâye, bu kulübenin zemininde yatan Hayzaranın ölümüne kadar uzanır.

Kulübe, yoksulluk, baskı ve zulmü simgeler; bu evin içindeki olaylar, karakterlerin yaşadığı sıkıntıları ve çıkmazları yansıtan bir metafor olarak işlev görür.

“Ve nasıl oturabiliriz ki ve Babanız- Allah onun kabrini derinleştiresin- bize geçim için bu kulübeden ve son nefesinde bıraktığı bir inekten başka bir şey bırakmadı ki. Biz sonsuza dek böyle mi kalacağız? Hayır, bulur ve çalışırız, zengin oluruz ve başkaları bize hizmet eder, biz başkalarına hizmet etmek yerine. Yorgunluk bir kirdir ki, onu az bir uyku yıkar. Ve hayatının başında yorulana, sonunda rahat eder.”

Temsil edilen ikinci yer ise özgürlüğü, psikolojik rahatlığı ve sakinliği simgeleyen vadidir.

“Hayzaran, annesinin elinden nasıl kurtulduğunu ve nasıl başıboş koşmaya başladığının anlamadı. Ve birdenbire derin bir vadede buldu kendini.

Vadinin içinde ve kenarlarında kayalar birikmiş, dibinde ise berraklığında kristali, sesinde kanarya cıvıltısından daha hoş bir dere akıyordu.”

2.5. Olayların Kronolojik Sıralaması

Yazar, okuyucuya olayların geçmişte yaşandığına dair güvenilir bir izlenim bırakarak, eserini daha inandırıcı kılmayı ve okuyucunun hikâyesinin içine daha derinlemesine çekilmesini hedeflemiştir.

“Ve nihayet, Hayzaran annesinin baskısından dolayı göğsü daraldı, kaçmaya ve intihara karar verdi. On dört yıllık hayatında, annesinden bir küfür ve bir tokat almadığı bir gün bile hatırlayamazdı.”

Anlatıcı, hikâyeyi anlatmak için geriye dönüş tekniğini kullanmaktadır. İlk olarak, Hayzaran'ın intihar kararını okuyucuya hatırlatarak başlamakta, ardından hikâyeyi detaylı bir şekilde sunmakta ve nihayetinde okuyucuyu dokuz yıl öncesindeki hikâyesinin son olaylarıyla tanıştırmaktadır. Bu anlatım tekniği, okuyucunun önceden bilinen bir sonuca doğru yönlendirilmesini sağlayarak hikâyesinin dramatik etkisini artırmayı amaçlamaktadır.

“Bu, dokuz yıl önceydi. Bugüne kadar, umu Numan gözleri yaşlarla dolu, komşularına ve köyündeki tatilcilere Allah'ın yeryüzünde onun kızı hayzardan güzel bir yüze ve sağlam bir akla sahip bir kız yaratmadığını, erkek kardeşinin hasta olduğu için hayatını nasıl feda ettiğini anlatmaktadır. Sıtma hastalığına yakalanan kardeşi için az olsa bile şifalı bal için vahşi bir bal arısı kovanına tek başına girdiğini, bal arıları onu ne kadar ısırda da eve harap bir durumda ulaştığında elinde bir parça bal vardı, yere yığıldı ve elini uzattı ve “Bu, Numan için” dedi. Ve bu onun söylediği son şeydi.”

2.6. Öyküde Kullanılan Anlatım Teknikleri

Mîhâ ʾîl Nu 'ayme'nin hikayelerinde diyalog, iç monolog, geriye dönüş, özetleme, iç çözümlenme gibi çeşitli teknikleri ustaca kullanmaktadır. Bu öyküde de bu tekniklerden yararlandığı gözlenmiştir.

2.6.1. Diyalog Tekniği

Hikâyede diyalog tekniği bulunmaktadır. Ancak, diyaloglar daha çok anlatıcı tarafından aktarılmıştır; yani doğrudan karakterlerin ağızlarından söylenmiş sözlerle değil, anlatıcı tarafından özetlenmiş veya aktarılmış şekildedir. Özellikle karakterlerin içsel düşünceleri, duygusal durumları ve yaşadıkları olaylar anlatıcı tarafından açıklanmıştır. Bu, diyalogların daha çok dolaylı bir biçimde aktarıldığı bir hikâye yapısını yansıtmaktadır.

Diyaloglar, genellikle annenin konuşmaları üzerinde yoğunlaşmaktadır ve diğer taraflar, özellikle Hayzaran, annenin emirlerine karşılık verme konusunda pasif bir konumda bulunmaktadır. Hayzaran'ın annesine itaat etme amacı, başını sallamasıyla ifade edilmiştir. Annenin otoriter tavrı, aile içindeki hiyerarşik ilişkiyi yansıtarak Hayzaran'ın pasif tutumunu belirginleştirmiştir. Bu durum, aile dinamiklerini, güç ilişkilerini ve Hayzaran'ın annesine olan itaati vurgulayan bir anlatı ögesidir.

“Ey Hayzaran, dinle... Kardeşin sıtmaya hasta, sıtmaya karşı en iyi ilaç baldır, ama bizde bal yok, onu almak için paramız da yok. Bu yüzden bugün nereye gidersen git biraz bal sor ve tek bir kuruş vermemeye dikkat et. Dediğimi iyice anla: “Bal ve bedava diyorum... Anladın mı? Öyleyse hemen git ve bul...” Hayzaran, birkaç kez başını sallayarak annesinin talimatını anladığını teyit etti.”

Hayzaran'ın başını sallayarak veya pasif bir tavır takınarak bu olumsuz durumdan kaçmaya çalışması, aile içi güç dinamiklerini ve karakterin yaşadığı zorlukları vurgulamıştır.

“Şanssız kız ne yapacağını bilemedi, nasıl geri döneceğini, ayağa kalkacağını ve sonra annesinin ellerinden nasıl kurtulacağını anlamadı. Annesi onu tokatladı, tekmeledi ve küfretti:

“Keşke bu son düşünüş olsaydı, ey Allah'ın hakkı için. Keşke seni hiç doğurmasaydım, ey en uğursuz kızlar. Gözlerin nerede? Keşke gözlerin olmasaydı. Bacakların nerede? Keşke bacakların olmasaydı. Kendi evin kapısının önünde ne bir çukur ne de bir taş olmadan düşünüyorsun. Yürümek için yaşamadım, düşmek için yaşadım. Ne kadar boşa gittin.” Süt! Ne kadar boşuna emek! Acaba sen vakıf ekmeği mi yiyorsun? Yoksa Allah beni seninle imtihan mı etti ki, ona ve nimetlerine nankörlük edeyim? Ey Allah'ım! Benim sana ne kötülüğüm var ki, beni bunun gibi bir cezayla cezalandırasın? Ne ben vardım ne de seni doğurduğum saat...

Hayır... Hayzaran, annesinin elinden nasıl kurtulduğunu ve nasıl başıboş koşmaya başladığının anlamadı”.

2.6.2. Monolog Tekniği

İç monolog tekniği, kahramanın iç dünyasında dilbilgisi kurallarına uymadan konuşma diliyle ifadelerde bulunduğu bir anlatım tekniğidir. Bu teknik, okuyucuya kahramanın duygusal durumlarına ve düşüncelerine daha yakından tanık olma fırsatı sağlar. (ARKAN 2020, s. 264)

Öyküde, karakter Hayzaran'ın kendi içsel düşüncelerini ifade ettiği bu bölümler, iç monolog tekniğinin etkili bir örneğini sunar.

“Vadinin sakinliğine ve gölgelerine alışmıştı ve içinde ne olduğunu neredeyse unutmuştu. Ancak, annesiyle olan anısı onu kısa sürede geri getirdi. Ayağa fırladı ve yüksek sesle kendi kendine sordu: “Ve intihar, Ey Hayzaran, ne zaman ve nasıl olacak?”

“Ve hayattan vazgeçen insanların başvurduğu çeşitli yöntemler hakkında düşünmeye başladı. İnsanların onlardan bahsettiğini duymuştu, ancak ona en yakın olanı yüksek uçurumdan düşmekti. İşte altındaki kaya. Öyle yüksek miydi ki ondan düşen Ölümden kurtulamazdı? Evet, öyleydi. Nasıl düşmesi gerekiyordu? Kendini baş aşağı mı yoksa aşağı mı atmalıydı? Hayır, en iyisi aşağıya düşmekti ... Bu hızlı ölüm için en garantiydi.”

“Annesinin o sabah ona verdiği vasiyeti hatırladı. Kardeşi Numan şiddetli sıtmaya tutulduğunu ve onu sadece bal iyileştirebilirdi. Bal şimdi elinin altındaydı. Kız, kardeşi Numan'ı çok seviyordu. Nasıl intihar edip onu ateşin yakmasına izin verebilirdi? Belki de ateş onun görme duyusunu kaybetmesine veya vücudunun bir organını bozmasına neden olurdu. Hayır, hayır. Eğer ölmek zorundaydı, en azından kardeşine biraz şifa verdikten sonra ölürdü.”

2.6.3. Geriye Dönüş Tekniği

Hikâyede zaman unsuru incelenirken geriye dönüş tekniğinden bahsedilmiştir.

Bu anlatım tekniği, olayların olup bitmiş ve tamamlanmış olduğu bir noktadan anlatıcı tarafından aktarılmasını içerir. Anlatıcı, okuyucuya olayların sonuçlarını ve detaylarını hatırlatarak, geçmişte gerçekleşen olaylara odaklanır. Bu yöntem, okuyucunun önceden bilinen veya gelecekteki bir sonuca doğru yönlendirilmesini sağlamak, hikâyenin dramatik etkisini artırmak ve karakterlerin geçmişteki deneyimlerini açıklamak amacıyla kullanılır. (ARKAN 2020, s. 264)

“Bu, dokuz yıl önceydi. Bugüne kadar, umu Numan gözleri yaşlarla dolu, komşularına ve köyündeki tatilcilere Allah'ın yeryüzünde onun kızı hayza-

randan güzel bir yüze ve sağlam bir akla sahip bir kız yaratmadığını, erkek kardeşinin hasta olduğu için hayatını nasıl feda ettiğini anlatmaktadır. Sıtma hastalığına yakalanan kardeşi için az olsa bile şifalı bal için vahşi bir bal arısı kovanına tek başına girdiğini, bal arıları onu ne kadar ısırır da eve harap bir durumda ulaştığında elinde bir parça bal vardı, yere yığıldı ve elini uzattı ve “Bu, Numan için” dedi. Ve bu onun söylediği son şeydi.”

2.6.4. Özetleme Tekniği

Özetleme tekniği, bir eserin temel noktalarını vurgulayarak gereksiz ayrıntılardan arınmasını sağlayan bir yöntemdir. (TÜRKAN 2011, s. 25)

Bu, eserin derli toplu bir görünüm kazanmasına ve okuyucunun ana fikir- lere hızlıca odaklanmasına yardımcı olur.

Hikâye, özetleme tekniği kullanılarak detaylara girmeden temel olayları anlatmıştır.

“Bu, dokuz yıl önceydi. Bugüne kadar, umu Numan gözleri yaşlarla dolu, komşularına ve köyündeki tatilcilere Allah’ın yeryüzünde onun kızı hayza- randan güzel bir yüze ve sağlam bir akla sahip bir kız yaratmadığını, erkek kardeşinin hasta olduğu için hayatını nasıl feda ettiğini anlatmaktadır. Sıtma hastalığına yakalanan kardeşi için az olsa bile şifalı bal için vahşi bir bal arısı kovanına tek başına girdiğini, bal arıları onu ne kadar ısırır da eve harap bir durumda ulaştığında elinde bir parça bal vardı, yere yığıldı ve elini uzattı ve “Bu, Numan için” dedi. Ve bu onun söylediği son şeydi.”

2.6.5. İç Çözümleme Tekniği

İç çözümleme, bir hikayedeki karakterlerin duygusal ve psikolojik durum- larını ayrıntılı bir şekilde inceleyen bir tekniktir. Bu yöntem, karakterlerin iç dünyasını derinlemesine anlamamıza ve duygusal bağ kurmamıza yardımcı olmaktadır. (TÜRKAN 2011, s. 27)

Bu öyküde iç çözümleme tekniği, anlatıcı tarafından kullanılan bir anla- tım tekniği olarak kendini göstermektedir.

“On dört yıllık hayatında, annesinden bir küfür ve bir tokat almadığı bir gün bile hatırlayamazdı. Aynı şekilde de ondan iki yaş küçük Kardeşi Nu- man da. Anneleri, mizacı sert, kalbi katı, dili keskin bir kadındı. Çocuklarının hiçbir şekilde oyun oynamasına, hatta birkaç dakikalığına bile iş yapmadan oturmasına tahammül edemezdi. Sürekli onları çalışmaya zorlar, işsiz kal- makla tehdit edip kulaklarına şu ayetleri tekrarlar: “Boş duran el, şeytanın kaşığı ve uğursuzluğun tokmağıdır. Çalışan el, Allah’ın döveci ve saadetin anahtarıdır. Allah “Kalk, ben de seninle kalkarım.” buyurmuştur, “Otur, ben de seninle oturayım” dememiştir.”

“Kız, güvercinlerin görüntüsüne takıldı ve ölmüş bedeni hakkındaki düşüncelerini unutmaya başladı. Kafasında, süt sattığı evlerden birinde görüldüğü yakışıklı bir gencin hayali belirlendi. O gencin onu bir kez kollarına aldığı ve zorla dudaklarından bir öpücük aldığı hatırladı.”

2.6.6. Hikâyede Kullanılan Sembol ve Benzetmeler

Bu hikâyede, başlıkta belirtilen şekilde kullanılan semboller ve benzetmeler, karakterlerin maruz kaldığı zorlu hayat şartlarını, aile içi çatışmaları ve fedakârlık temasını daha derinleştirmek amacıyla özenle işlenmiştir.

Süt ve İnek: İnek, aile için hayati öneme sahip bir semboldür. Hayzaran'ın inekle geçimini sağlaması, ailelerinin yaşam mücadelesini simgeler. İnek aynı zamanda babalarının bıraktığı tek miras olup, onunla geçimlerini sağlamaya çalışan çocukların zorlu yaşam mücadelesini temsil eder.

Bal: Bal, iyileşme ve şifa simgesidir. Kardeşi Numan'ın sıtma hastalığına yakalandığında, Hayzaran'ın annesi ondan ücretsiz bal getirmesini ister. Bal, hayatın zorluklarına karşı bir çözüm ve umut kaynağı olarak kullanılmıştır.

Yüksek Uçurum: Hayzaran'ın intihar düşüncesi, yaşadıkları zorlu hayat koşullarının insana getirdiği çaresizlik ve umutsuzluk duygularını yansıtır. Yüksek uçurum, karakterin içsel çatışmalarını ve sıkıntılarını temsil eder.

Arı Kovanı: Arı kovanı, fedakârlık ve kardeş sevgisini temsil eder. Hayzaran, kardeşi Numan'ın iyileşmesi için kendini tehlikeye atar ve arıların saldırısına uğrar. Arı kovanı, fedakârlık ve hayatın acı gerçekleri arasındaki dengeyi ifade eder.

Kayalar ve Vadi: Karakterlerin yaşadığı zorlu hayatın simgesi olan kayalar ve vadi, çocukların hayatta karşılaştıkları engelleri ve içsel çatışmaları yansıtır. Kayalar, dayanıklılığı temsil ederken, vadi ise hayatın iniş çıkışlarını ve zorluklarını ifade eder.

Güvercinler: Güvercinler, özgürlük ve hafiflik simgesidir. Hayzaran'ın ölüm düşüncelerinden kurtulduğunda güvercinlerin oyun oynaması, özgürlüğe duyulan özlemi ve hafifliği temsil eder.

Annenin sesi hayvanların kükreme sesine benzetilmiştir “Kalbi onun kükremesine titrer” ifadesi, annesinin sözlerinin yarattığı etkiden dolayı kalbinin hızla çarptığını ve korku veya endişenin etkisi altında olduğunu belirtir.

“Annesinin Sesi kulağında yankılanmaktan hiç vazgeçmeyip Kalbi onun kükremesine titrer ve gözlerine bulut iner.”

Yazar, **derenin sesini** tanımlarken “kanarya civıltısından daha hoş” ifadesini kullanarak, dere sesinin hoş ve melodiye benzeyen bir nitelik taşıdığını okuyucuya aktarmaktadır.

“Vadinin içinde ve kenarlarında kayalar birikmiş, dibinde ise berraklığında kristali, sesinde kanarya civıltısından daha hoş bir dere akıyordu.”

Anne, çocuklarına yönlendirdiği nasihatlarında, çalışmanın değerini vurgulamış ve **çalışan ile çalışmayan insanların ellerini** araçlarla benzetmiştir.

“Sürekli onları çalışmaya zorlar, işsiz kalmakla tehdit edip kulaklarına şu ayetleri tekrarlar: “Boş duran el, şeytanın kaşığı ve uğursuzluğun tokmağıdır. Çalışan el, Allah'ın döveci ve saadetin anahtarıdır.”

Yorgunluğu kire benzetilmiştir.

“Biz sonsuza dek böyle mi kalacağız? Hayır, bulur ve çalışırız, zengin oluruz ve başkaları bize hizmet eder, biz başkalarına hizmet etmek yerine. Yorgunluk bir kirdir ki, onu az bir uyku yıkar. Ve hayatının başında yorulana, sonunda rahat eder.”

Paranın insanın hayatına koruyucu bir etkisi olduğunu belirterek orduya benzetilmiştir.

“Paralar, sahibini arkadan, önden, sağdan ve soldan koruyan ordudur, para kazanan el, harcayan elden daha iyidir.”

Mihâ ʾl Nu 'ayme bu sembollerini ve benzetmeleri, hikâyenin derinliğini artırarak karakterlerin duygusal zorluklarını ve fedakarlıklarını okuyucuya daha etkili bir şekilde iletmek için kullanılmıştır.

2.7. Hikâyenin Sonlandırılması

Hikâye, dramatik bir sona ulaşarak tamamlanmıştır. Hayzaran'ın kardeşi Numan'ın sağlığını iyileştirmek adına gösterdiği fedakârlık, kendi yaşamını feda etmesiyle doruk noktasına erişmiştir. Vadideki arı sürüsünün saldırısına uğrayan Hayzaran, eve döndüğünde kardeşinin sağlığına kavuştuğunu bilmenin huzuru içinde yaşamını yitirmiştir. Bu trajik son, sevgi ve fedakârlık temasını vurgulayarak, hikâyenin derin duygusal boyutlarını ortaya koymaktadır. Hayzaran'ın ölümü, ailelerinin karşılaştığı acı gerçekleri daha da derinleştirerek, hikâyenin içsel çatışmalarını zenginleştirmektedir.

2.8. Dil ve Üslup

Hikâye, içerdiği dramatik olaylar ve zengin anlatımıyla dikkat çekmektedir. Dil ve üslup, karakterlerin yaşadığı zorlu hayat koşullarını ve duygusal durumlarını vurgulamak adına etkili bir şekilde kullanılmıştır. Ayrıca, öykünün içinde bulunduğu atmosfer ve çevre betimlemeleriyle okuyucuya net bir görsellik sağlanmıştır.

Yazar, karakterlerin duygusal içsel çatışmalarını ve yaşadıkları zorlukları anlatırken, dilin yalın ve etkileyici kullanımıyla okuyucuya derin bir duygu

yelpazesi sunmayı başarmıştır. Özellikle, Hayzaran'ın içsel çatışmalarını ve intihar düşüncesini anlatırken kullanılan ifadeler, okuyucuyu karakterin duygusal dünyasına çekmekte ve onun içsel çatışmalarını daha derinlemesine anlamalarına olanak tanımaktadır.

3. Değerlendirme

Mîhâ ʾîl Nu 'ayme 'nin "Bal Kovanı Kurbanı (Şehidetu Elşehd)" adlı öyküsü, fakir bir karakterin yaşadığı zorlukları ele alarak, gerçek hayatın sosyal ve psikolojik imajını somutlaştırmayı amaçlamaktadır. Öykü, üç ana karakter üzerinden fiziksel yorgunluk, psikolojik kaygı ve sosyal baskının etkilerini detaylı bir şekilde işleyerek, fakir bir insanın bu faktörlerle nasıl başa çıkma-ya çalıştığını gösterir.

Mîhâ ʾîl Nu 'ayme; Hayzaran, Numan ve anneleri arasındaki ilişkilerinde eğitim yönüne ve bunun çocuk üzerindeki etkisine de ışık tutmaktadır. Yoksulluk, muhtaç bir yaşam, annenin şiddeti ve kalbinin katılığı, oğlu Numan ve kızı Hayzaran 'nın hayatlarını sertliğe ve kuraklığa dönüşürken, Hayzaran 'ın hayatı ise yaşamdan ölüme dönüşmektedir.

Hayzaran, maddi yoksulluktan ziyade şefkat ve duygusal yoksunluğun kurbanıdır. Ailenin temeli para değil, sevgi, nezaket ve ilgidir. Nu 'ayme bize, en yakınımızdaki insanların sefaletimizin sebebi ve kaderimizin seçiminde etkili bir rol olabileceklerine göstermeye çalışmaktadır.

Özellikle çocuklar, doğru yolu seçme konusunda yardıma ihtiyaç duyar. Bu tür zorlu koşullarda çocuklar, nasıl davranacaklarını bilemezler, bu durum onun kendinden nefret etmesine ve etrafındaki her şeyden umudunu kaybetmesine neden olmaktadır.

Tıpkı hikayedeki yaşadığı ve hayattan umudun kesen insanların düşündüğü gibi yüksek bir yerden nasıl düşeceğini düşünmeye başlayan Hayzaran gibidir.

Belki Mîhâ ʾîl Nu 'ayme bize, Ummu Numan'ın da bir kurban olduğunu, belki de cehaletin, yoksulluğun, çocuklara nasıl davranılacağını, bilmememin kurbanı olduğunu göstermeye çalışmaktadır. Ummu Numan ekonomi ve yönetim işleriyle Komşuları arasında en şanslısı olabilir. Ama çocuklarla davranış konusunda değildir.

Bütün hikâye, gitmiş ve geri dönmeyecek bir geçmişin geri getirilmesidir. Ve Ummu Numan bugüne kadar gözlerinde yaşlarla komşularına ve köyündeki tatilcilere kızı Hayzaran'ın nasıl olduğunu anlatıyor.

Hikâye, Hayzaran'ın kendi yaşamına son verme kararı alması ve annesinin muamelesiyle başlar. İktidarın görüşü, bu iki küçük bedenini yaşadığı acıları ve üzerlerine düşen büyük sorumluluğu detaylı bir şekilde anlatır.

Ummu Numan, sorumluluğu gereği çocukların en temel hakkı olan oyun hakkını dahi tanımaz. Kendi kendine katı biri olan Ummu Numan, çocukları sürekli çalışmaya teşvik eder ve ayetleri ve atasözlerini onlara tekrar eder.

Mîhâ 'îl Nu 'ayme'nin eserinde, gerçekçilik kazandıran önemli bir unsuru Ummu Numan'ın öğütleri ve atasözleri oluşturur.

Hayzaran'ın, erkek kardeşi Numan ve annesinin yaşamlarının detaylı bir anlatımından sonra, hikâye doruk noktasına ulaşır: Hikâye, Numan'ın sıtma hastalığına yakalandığı beşinci günde, annesinin Hayzarandan tatilcilere süt satması yanında hasta olan kardeşi için ücretsiz bir bal istemesi ve olayları tersine çeviren ve Hayzaran'ı bu kararı almaya iten yıkıcı ve şaşkırtıcı unsur, onun tökezlemesiyle o kaderli gün başlamaktadır.

Hayzaran'ın, tökezlenmesinden ve süt testi döküldükten sonra annesinin zulmüne maruz kalır. Hayzaran, annesinin zulmü karşısında yaşadığı acıyı unutmaya çalışması ve doğanın Hazran'a olan tesellisi, Nu 'ayme'nin doğaya ve kırsal yaşama duyduğu derin sevgiyi yansıtır.

Yazar, Hayzaran'ın içsel dünyasını ve yaşadığı duygusal çatışmaları, doğanın sağladığı huzurun ve şifanın etkisiyle anlamlandırır. Bu, doğanın Hazran'a yaşama sevgisini, bağlılığını ve aşka olan özlemine hatırlatma ve ona huzur verme amacını taşır. Ayrıca, "dağın oğlu" ve "Lübnan kırsalının oğlu" olan Nu 'ayme "Yetmiş" adlı kitabında kendi hayat deneyimlerinden ve doğaya olan özleminden esinlenerek eserine bu temayı dahil ettiğini gösterir.

Mîhâ 'îl Nu 'ayme'nin hikayesinde, kahraman Hayzaran'ın arılar tarafından vücudunda tamamen kaplanarak ölümle burun buruna gelmesi, trajik bir sonunun habercisi olur. Hikâyenin bu noktasında, Hayzaran, perişan bir hâlde eve döner ve elinde bal peteğinden bir tablet tutarak son sözlerini söyler: "Bu Numan için." Bu sözler hem hikâyenin başında hem de sonunda bir döngüye işaret eder ve Hayzaran'ın aldığı bir kararın, yoksulluk ve baskının gölgesinde geçen hayatının trajik sonunu anlatır.

Hayzaran, iki durumda da ölme şansına sahiptir, ancak sevdikleri uğruna amacını ve fedakarlığını seçmek yerine ölümü seçer. Ummu Numan, hayatının geri kalanında kendi elleriyle öldürdüğü kızı için büyük bir üzüntü yaşar. Ama Bunun ne faydası olacaktır? Olanlardan sonra pişman olup ağlamak.

Mîhâ 'îl Nu 'ayme'nin eserindeki annenin pişmanlığına dair satırlar, öyküsünü şehidini olan Ghassan Kanafani'nin "Güneşteki Adamlar" adlı eserinden alıntılanan hikâyenin ünlem dolu soru, bir tankın niçin vurulmadığını sorgulaması anımsatıcı bir öge olarak ön plana çıkar. Bu soru, üç kişinin ölümü ve demir tank içindeki boğulmalarının ardından, kaçakçılık düşüncesiyle kişisel çıkarları düşünenlerin acımasızlığını vurgular.

Mîhâ îl Nu 'ayme 'nın hikayesi, muğlak bir mesaj ile birçok görüşe ve yorumla ilham veren bir anlam taşır. Hikâyenin amacının, Hayzaran 'ın temsil ettiği ezilen Arap halklarına ve Ummu Numan'ın yöneticilere olan tepkisine odaklandığı söylenebilir. Naima'nın yazıları, ölümün bir son değil, aksine bir başlangıç ve kurtuluş olduğu düşüncesini yansıtarak, Hayzaran 'ın şehit olmasıyla ölümünün bir tür şehadet olduğunu ifade etmeyi amaçlar. Bal Kovanı Kurbanı (Şehidetu Elşehd)" olan Hayzaran fedakarlığının ve sonsuzluğun simgesidir.

4. Yazarın Biyografisi

Lübnanlı yazar, şair, romancı ve eleştirmen Mihail Naime, 17 Ekim 1889'da Sanin Dağı, Lübnan'da doğmuştur. (BEŞİR 2019-2022, s. 1)

Eğitimine Filistin Cemiyeti Okulu'nda başlayan Nu 'ayme, 1905-1911 yılları arasında Ukrayna'da üniversite eğitimini tamamlamıştır. Bu süre zarfında Rusça dilini ve edebiyatını detaylı bir şekilde inceleyerek, geniş bir bilgi birikimine ulaşmıştır. Daha sonraki dönemde Amerika Birleşik Devletleri'nde hukuk eğitimi almıştır. (BEŞİR 2019-2022, s. 1)

Mîhâ îl Nu 'ayme'nin önemli bir dönemini Amerika'da geçirdiği sırada, yurt dışında yaşayan Arap yazarlarının oluşturduğu Kalem Birliği'ne katılmış ve ünlü yazar Cubrân Halîl Cubrân'ın yardımcılığını üstlenmiştir. Bu süreç, onu göçmen yazarlar arasında öne çıkan bir isim haline getirmiştir.

Naime'nin dil yelpazesi geniştir; Arapça, İngilizce ve Rusça dillerinde birçok eseri bulunmaktadır. Batı kültürlerine, özellikle de Rus ve Amerikan kültürlerine derin bir ilgi ve bilgi birikimine sahiptir. Eserlerinde, olayları ve hikayeleri süslü bir dilden uzak, sade ve anlaşılır bir biçimde ifade etme eğilimindedir.

Yazı tarzı, olumlu bir tutumu, iyimserliği, sadeliği, netliği, doğruluğu, etkileyici bir tartışma ve ikna etme yeteneğini içerir. Ayrıca, çok etnikli, çok kültürlü ve çok dinli bir ülkede mezhepçilik ve ırkçılıktan kaçınarak öne çıkar. Naime'nin eserleri, bu özellikleriyle Arap bölgesindeki kültürel ve entelektüel rönesansın önde gelen figürlerinden biri olarak kabul edilmesini sağlar. (BEŞİR 2019-2022, s. 1)

Mîhâ îl Nu 'ayme'nin edebiyatı, göçmen edebiyatının önemli bir temsilcisi olarak kabul edilmektedir. Göçmen edebiyatı, özellikle Suriye ve Lübnan gibi Ortadoğu ülkelerinden Amerika'ya göç eden Arapların ürettiği bir edebi akımdır. Bu bağlamda, Mîhâ îl Nu 'ayme'nin eserleri genellikle kuzey göçmen edebiyatı ve güney göçmen edebiyatı olarak sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma, yazarın kökenlerinden kaynaklanan coğrafi, kültürel ve toplumsal etkileşimleri yansıtan bir perspektife işaret etmektedir. (BEŞİR 2019-2022, s. 1)

Nu 'ayme'nin eserlerinde göze çarpan bir diğer önemli özellik, dil yelpazesini üzerinden gerçekleştiren kültürel etkileşimdir. Yazar, Arapça, İngilizce ve Rusça gibi farklı dillerde eserler üretmiş ve bu da onun edebiyatının çok dilli bir yapıya sahip olmasına katkıda bulunmuştur. Ayrıca, Naime'nin eserlerinde batı kültürlerine, özellikle de Rus ve Amerikan kültürlerine duyduğu derin ilgi ve bu kültürlerle etkileşimi, eserlerinin içeriğini zenginleştiren unsurlardan biridir.

Mîhâ ʾîl Nu 'ayme, 1932'de Baskinta köyüne dönerek 22 Şubat 1988'de öldü. Hristiyan kimliği ve "Shkhrob Keşişi" olarak bilinmesi, eserlerinde derin dini temaların ve lokal renklerin öne çıkmasına katkıda bulunmuştur. (BE-ŞİR 2019-2022, s. 8)

Sonuç olarak, Mîhâ ʾîl Nu 'ayme'nin edebiyatı, göçmen edebiyatının zengin bir örneğini temsil eder. Yazarın eserleri, göçmen deneyimi, kültürel çeşitlilik ve dilin rolü gibi temel temalar etrafında şekillenmiştir, bu da onun edebi mirasını benzersiz kılar.

Mîhâ ʾîl Nu 'ayme'nin hikâye kitapları, yazarın edebi mirasının önemli bir parçasını oluşturur. Mikhail Naima'nın kısa öykü çalışmaları şunlardır:

Kâne mâ kâne, Beyrut 1937.

Ekâbîr, Beyrut 1956.

Ebû Baṭṭa, Beyrut 1957.

Havâmiş, Beyrut 1965.

Bu eserler, Mîhâ ʾîl Nu 'ayme'nin roman, tiyatro, otobiyografi, şiir, deneme, eleştiri, anı ve diğer alanlarda eserler içeren edebiyat eserlerinin bir parçasıdır.

Kaynaklar

- Nu 'ayme, M. (1993). *Ebû Baṭṭa*. Beyrut, Novel.
- Mekki, E. (1999). *Kısa Öykü*. Kahire, Dârülmaârif.
- Hakkı, Y. (1959). *Mısır Öykünün Doğuşu*. Kahire, Nahda.
- Türkan, İ. (2011). *Mîhâ ʾîl Nu 'ayme ve Öykücülüğü*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Arkan, Z. (2020). *Ali Tantâvî'nin "İki Yetim (Yetîmân)" Adlı Hikâyesinin Tahlili*. Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Denizli.
- Çatal, H. (2011). *Cubrân Halîl Cubrân ve Öykücülüğü*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Beşir, W. (2019-2022). *Mîhâ ʾîl Nu 'ayme'nin Öykücülüğündeki sosyal eğilim*. Yüksek Lisans Tezi, National University Of Modern Languages, İslamabad.
- <http://norr.numl.edu.pk/repository/listing/content/detail/1644>

EK: 1

**“BAL KOVANI KURBANI (ŞEHİDETU ELŞEHD)” ADLI HİKÂYESİNİN
ARAPÇA ORJİNALİNDEN ÇEVİRİSİ**

Ve nihayet, Hayzaran annesinin baskısından dolayı göğsü daraldı, kaçmaya ve intihara karar verdi. On dört yıllık hayatında, annesinden bir küfür ve bir tokat almadığı bir gün bile hatırlayamazdı. Aynı şekilde de ondan iki yaş küçük Kardeşi Numan da. Anneleri, mizacı sert, kalbi katı, dili keskin bir kadındı.

Çocuklarının hiçbir şekilde oyun oynamasına, hatta birkaç dakikalığına bile iş yapmadan oturmasına tahammül edemezdi. Sürekli onları çalışmaya zorlar, işsiz kalmakla tehdit edip kulaklarına şu ayetleri tekrarlar: “Boş duran el, şeytanın kaşığı ve uğursuzluğun tokmağıdır. Çalışan el, Allah’ın döveci ve saadetin anahtarıdır. Allah “Kalk, ben de seninle kalkarım.” buyurmuştur, “Otur, ben de seninle oturayım” dememiştir. Ve nasıl oturabiliriz ki ve Babanız- Allah onun kabrini derinleştirsin- bize geçim için bu kulübeden ve son nefesinde bıraktığı bir inekten başka bir şey bırakmadı ki. Biz sonsuza dek böyle mi kalacağız? Hayır, bulur ve çalışırız, zengin oluruz ve başkaları bize hizmet eder, biz başkalarına hizmet etmek yerine. Yorgunluk bir kirdir ki, onu az bir uyku yıkar. Ve hayatının başında yorulana, sonunda rahat eder.

Dakika, kazanmaya bir fırsattır. Kazanmadan Kaybedilirse bir kayıptır. Paralar, sahibini arkadan, önden, sağdan ve soldan koruyan ordudur, para kazanan el, harcayan elden daha iyidir. Ve insanın kendini para kazanmak için aşığılaması, borçlanmak için aşığılamaktan daha onurludur.

Ummu Numan, ilkelerini son derece katı bir şekilde kendisine de uyguladığını söylemek gerekir. Yemek ve uyku dışında dinlenmez. Sabah erkenden ev işlerini bitirir bitirmez. Bu komşuya çamaşır yıkamak veya para konusundan kendisinden daha şanslı olup da tasarruf ve işleri yönetmedeki bilgelik açısından kendisinden daha az şanslı olan komşularından birine eklemek yapmak için gider.

Oğulları ise iş yapmaya yeteri hele gelir gelmez, onları para kazanmak için çeşitli yollarla eğitmeye başlar. Özellikle yaz aylarında köyde çok sayıda turist olduğu için. Her sabah Hayzaran’ı inek sütünü satması ve elinden geldiğince ihtiyaçlarını karşılaması için gönderirdi. Numan’ı ise en fazla taşıyabildiği kadar baklagil, meyve ve yumurta ile onu tatilcilere satması için donatırdı. Fiyatı en düşük seviyeye belirler ve en yüksek seviyeyi anlayış kabiliyetine ve zekasına bırakır ve şöyle der: “sana merhamet etmeyenlere acıma. Zenginler fakirlere merhamet etseler yeryüzünde fakir olmazdı.”

Akşamları oğulları eve döndüğünde, Ummu Numan, onların her kuruş,

her hareket ve her kelime için en ince hesaptan sorgulardı. Başarıdan paylıları ne kadar bol olsalar da Anneleri, onların küçük bir şeyden bile onları azarlamak için bir neden bulurdu. Örneğin, Hayzaran, Bayan filanın evini temizlemek karşılığında aldığı ücretin üzerinde beş kuruş daha kazanabilirdi. Numan'nın da Bayan Kate'e bir düzine yumurtayı on kuruş fazlaya satabilirdi. O, savurganlığıyla bilinen bir kadındı ve para onun için önemli değildi. Ayrıca, Hayzaran ve Numan eve bir saat veya biraz önce dönebilirlerdi ve yolda eve giderken inekler için biraz ot ve tavuklar için biraz çöp toplayabilirlerdi...vb.

Gerçekten de onlar düşüncesiz çocuklardı ve onlardan hiçbir fayda yoktu. Anneleri gündüz gece onlar için çalışırdı ama çabaları boşa giderdi. Keşke kısır olsaydı, keşke doğmayıp ve doğurmasaydı.

Kardeşinin sıtma ağrılarından çektiği beş gün geçmişti. Hayzaran o sırada intihar etmeye karar vermişti. O talihsiz yaz gününde sabah annesi ona süt kabını verdi. Ve onu alışkanlığı üzere tatilcilere satması için gönderdi. Her zamanki talimatı, yeni bir emirle:

Ey Hayzaran, dinle... Kardeşin sıtmaya hasta, sıtmaya karşı en iyi ilaç baldır, ama bizde bal yok, onu almak için paramız da yok. Bu yüzden bugün nereye gidersen git biraz bal sor ve tek bir kuruş vermemeye dikkat et. Değimi iyice anla:

“Bal ve bedava diyorum... Anladın mı? Öyleyse hemen git ve bul...”

Hayzaran, birkaç kez başını sallayarak annesinin talimatını anladığını teyit etti. Sonra süt kabını omzuna kaldırdı ve çıplak ayaklarıyla birkaç adım attı, üçüncüsünde yere çöktü ve tarifsiz bir korku çığılığı attı. Zavalı kız yolda bir çubuğa takıldı. Tökezlenmesinden teneke kabı elinden kaçtı, içinden gelen süt toprağa aktı ve toprak onu hemen emdi.

Şanssız kız ne yapacağını bilemedi, nasıl geri döneceğini, ayağa kalkacağını ve sonra annesinin ellerinden nasıl kurtulacağını anlamadı. Annesi onu tokatladı, tekmeledi ve küfretti:

“Keşke bu son düşüş olsaydı, ey Allah'ın hakkı için. Keşke seni hiç doğurmasaydım, ey en uğursuz kızlar. Gözlerin nerede? Keşke gözlerin olmasaydı. Bacakların nerede? Keşke bacakların olmasaydı. Kendi evin kapısının önünde ne bir çukur ne de bir taş olmadan düşüyorsun. Yürümek için yaşamadım, düşmek için yaşadım. Ne kadar boşa gittin.”

Süt! Ne kadar boşuna emek! Acaba sen vakıf ekmeği mi yiyorsun? Yoksa Allah beni seninle imtihan mı etti ki, ona ve nimetlerine nankörlük edeyim?

Ey Allah'ım! Benim sana ne kötülüğüm var ki, beni bunun gibi bir cezayla cezalandırasın? Ne ben vardım ne de seni doğurduğum saat...

Hayzaran, annesinin elinden nasıl kurtulduğunu ve nasıl başıboş koşmaya başladığının anlamadı. Ve birdenbire derin bir vadide kendini buldu.

Vadinin içinde ve kenarlarında kayalar birikmiş, dibinde ise berraklığında kristali, Sesinde kanarya cıvıltısından daha hoş bir dere akıyordu. Evinden bu Vadinin içine ne kadar yol aldığını da anlamadı. Ama ayak tabanlarında sanki kor ateş varmış gibi hissetti ve Soğutmak için derenin soğuk sularına indi. Kanlar akarken gördüklerini görünce ne kadar korktu. Ayakları yıkadıktan ve içi serinledikten sonra annesi onu takip etmeye Karar verdiği korkusuyla sağa sola bakmaya başladı.

Annesinin Sesi kulağında yankılanmaktan hiç vazgeçmeyip Kalbi onun kükremesine titrer ve gözlerine bulut iner. Korkularının sadece hayal gücünün ürünü olduğunu anlayınca biraz olsun rahatladı.

Ve bir ara baktı ki, yakınında hoşuna giden bir kaya vardı. Şekli sanki büyük bir tahta benziyordu. Kayanın geniş bir kısmı vadinin üzerine çıkıntı yapıyordu. Böylece taht bir sırayı andırıyordu. Diğer kısmı ise dikey olarak yükseliyordu. O, ona sırtı gibiydi. Kız kayaya hiç zorluk çekmeden tırmandı ve üzerinde yumuşak gölgeler olan düzlükte oturdu. Vadinin sakinliğine ve gölgelerine alışmıştı ve içinde ne olduğunu neredeyse unutmuştu. Ancak, annesiyle olan anısı onu kısa sürede geri getirdi. Ayağa fırladı ve yüksek sesle kendi kendine sordu: "Ve intihar, ey Hayzaran, ne zaman ve nasıl olacak?"

Ve hayattan vazgeçen insanların başvurduğu çeşitli yöntemler hakkında düşünmeye başladı. İnsanların onlardan bahsettiğini duymuştu, ancak ona en yakın olanı yüksek uçurumdan düşmekti. İşte altındaki kaya. Öyle yüksek miydi ki ondan düşen Ölümden kurtulamazdı? Evet, öyleydi. Nasıl düşmesi gerekiyordu? Kendini baş aşağı mı yoksa aşağı mı atmalıydı? Hayır, en iyisi aşağıya düşmekti ... Bu hızlı ölüm için en garantiydi.

Kız gözlerini kapattı ve kendini yüksekten aşağı düşerken hayal etti. Kalbi neredeyse duracaktı. Sonra kafasının bir kayaya çarptığını ve kafatasının dağıldığını hissetti. Beyni her yere dağıldı. Çakallar ve kurtlar kayalardan kafatasını yaladılar ve sonra cesedine geri döndüler. Dişleriyle cesedi parçaladılar ve eti kemiklerinden kazıdılar. Sonra eti yediler ve yollarına devam ettiler. O sırada, Hayzaran'ın başının üzerinden iki yabani güvercin geçerek vadinin karşı tarafında bir kayanın üzerinde konup şakıyarak ve tatlı öpücükler paylaşarak oynamaya başladılar. Kız, güvercinlerin görüntüsüne takıldı ve ölmüş bedeni hakkındaki düşüncelerini unutmaya başladı. Kafasında, süt sattığı evlerden birinde gördüğü yakışıklı bir gencin hayali be-

lirlendi. O gencin onu bir kez kollarına aldığını ve zorla dudaklarından bir öpücük aldığını hatırladı. Bu tatlı anı kalbini doldururken, boynunda bir acı hissetti. Aniden ayağa kalktı ve sıçradı. Arkasına döndüğünde, durmadan gidip gelen bir bal arısı ordusunu gördü. Arı ordusu, arkasındaki kayadaki bir çatlaktan çıkıp içeri giriyordu. Kız, köylü içgüdüleriyle, karşısındaki bir yaban arısı kovanı olduğunu anladı.

Annesinin o sabah ona verdiği vasiyeti hatırladı. Kardeşi Numan şiddetli sıtmaya tutulduğunu ve onu sadece bal iyileştirebilirdi. Bal şimdi elinin altındaydı. Kız, kardeşi Numan'ı çok seviyordu. Nasıl intihar edip onu ateşin yakmasına izin verebilirdi? Belki de ateş onun görme duyunu kaybetmesine veya vücudunun bir organını bozmasına neden olurdu. Hayır, hayır. Eğer ölmek zorundaysa, en azından kardeşine biraz şifa verdikten sonra ölürdü.

Kız, arıların çıktığı çatlakçı inceledi. Çatlakçı onun eli kadar bir elle daha geniş olduğunu gördü. Ve onun girişinde beyaz parlak bir bal diski gördü. Elini uzattı ve onu yerinden tamamen çıkarabileceğini düşündü. Ama sadece ondan bir avuç almayı başardı. Ve onu çıkarır çıkarmaz, kaçmaya karar verdi. Ancak bal arıları, Onun bu arsız saldırısına ve krallığına verdiği zarara öylesine öfkelenmişler ki, her taraftan ona saldırdılar. Ne yapacağını, iğnesinin kafasına, yüzüne, ellerine ve ayaklarına saplandığından nasıl kurtulacağını artık bilmiyordu. Onu örten giysiler, onu arı iğnesinden koruyacak kadar kalın değildi.

Bu, dokuz yıl önceydi. Bugüne kadar, umu Numan gözleri yaşlarla dolu, komşularına ve köyündeki tatilcilere Allah'ın yeryüzünde onun kızı hayzardan güzel bir yüze ve sağlam bir akla sahip bir kız yaratmadığını, erkek kardeşinin hasta olduğu için hayatını nasıl feda ettiğini anlatmaktadır. Sıtma hastalığına yakalanan kardeşi için az olsa bile şifalı bal için vahşi bir bal arısı kovana tek başına girdiğini, bal arıları onu ne kadar ısırda da eve harap bir durumda ulaştığında elinde bir parça bal vardı, yere yığıldı ve elini uzattı ve "Bu, Numan için" dedi. Ve bu onun söylediği son şeydi.

EK:

Arapça Metin

شهيدة الشهيد

وأخيراً قر رأي خيزران على الفرار فالانتحار ، من بعد أن ضاق صدرها بجور أمها . فهي لا تكاد تذكر في ما تذكر من سنواتها الأربع عشرة أن مر بها يوم لم ينلها فيه بعض الشتم وبعض اللطم من أمها . وكذلك أخواها نعمان ، وكان أصغر منها بستين . فقد كانت الأم امرأة عفيفة المزاج ، قاسية القلب ، لاذعة اللسان . وكانت لا تطبق لولديها أن يلهاوا بأي نوع من اللعب ، أو أن يجلسا ولو لبضع دقائق ، بدون عمل يعملانه فلا تنفك تحثهما على الشغل ، وتقرعهما على البطالة ، وتردد على مسامعهما مثل هذه الآيات : (اليد العاطلة ملعقة الشيطان ومقرعة النحس ، واليد العاملة مطرقة الله ومفتاح السعد . قال الله : انهض فأنهض معك . وما قال : اقعد فأقعد معك . وكيف نقعد وأبو كما - عمق الله قبره - لم يترك لنا من عدة العيش غير هذا الكوخ وغير بقرة في آخر عمرها ؟ أنبقى كما نحن إلى الأبد ؟ لا بل نجد ونجتهد فنصبح أغنياء ، ويخدمنا الغير بدلاً من أن نخدم الغير . التعب وسخ يغسله قليل من النوم . ومن تعب في أول حياته ارتاح في آخرها .

الدقيقة فرصة للكسب فإن فاتت بدون كسب كانت خسارة ، والقروش جيوش تحمي صاحبها من الخلف ومن الأمام ، وعن اليمين وعن اليسار ، واليد التي تريح القرش خير من التي تنفقه . وأن يذل الإنسان نفسه في سبيل كسب القرش الأشرف من أنيلها في سبيل استدانته وإنه لمن الإنصاف لأمر نعمان القول إنها كانت تطبق مبادئها على نفسها بمنتهى الصرامة . فلا تستريح إلا عند الأكل والنوم . وسرعان ما تفرغ في الصباح من أعمال بيتها فتمضي تغسل لهذه الجارة أو تحبز لتلك من جاراتها الأوفر حظاً منها بالمال والأقل حظاً منها بالنشاط والاقتصاد والحكمة في تدبير شؤونهن .

أما ولداها فما إن أصبحا قادرين على العمل ، حتى راحت تدربهما على كسب القرش بشتى الوسائل ، وعلى الأخص في أيام الصيف حيث يكثر المصطافون في القرية . فكانت ترسل خيزران في كل صباح لتبيع لبن البقرة لهم ولتقضي بعض حاجاتهم ما استطاعت إلى ذلك سبيلاً . وأما نعمان فكانت تزوده بأقصى ما يستطيع حمله من البقول والفاكهة والبيض لبييعها هو كذلك ، للمصطافين . فتحدد له السعر الأذن وتترك الأعلى لفظته وذكائه قائلة : لا ترحم الدين لا يرحمونا . ولو رحم الأثنياء الفقراء لما كان في الأرض فقير .

وعندما يعود ولداها في المساء كانت أمر نعمان تحاسبهما أدق الحساب عن كل قرش وكل حركة وكل كلمة . ومهما يكن نصيبهما من النجاح وافرأ ما كانت تعدم سبباً - ولو تافهاً - لتوبيخهما على أشياء وأشياء . فقد كان في مستطاع خيزران - مثلاً - أن تقبض خمسة قروش فوق ما قبضته لقاء تنظيفها الحمام في بيت فلانة . وكان بإمكان نعمان أن يبيع دزينة البيض للسيدة كيت وكيت بزيادة عشرة قروش . فهي سيدة اشتهرت بالتبذير ، والقرش عندها ولا قام ولا قعد . ثم كان في مستطاع خيزران ونعمان أن يعودا إلى البيت قبل عودتهما بساعة أو بعض الساعة وأن يجمعا ، وهما في طريقهما إلى البيت ، بعض الحشائش للبقرة ، وبعض النفايات للدجاجات إلخ إلخ حقاً إنهما لولدان يغلبهما الطيش ، فلا نفع منهما . ويا ويل أمهما تتعب النهار والليل في سبيلهما فيذهب تعبها جزافاً . ألا ليتها كانت عاقراً ألا ليتها لم تولد ولم تلد .

كان قد مر على أخيها خمسة أيام وهو يعاني آلام الحصبة ، عندما عولت خيزران على الانتحار . واتفق في صباح ذلك اليوم المشؤوم من أيام الصيف أن ناولتها أمها جرة اللبن لتذهب بها على عادتها وتبيعه للمصطافين . وزودتها علاوة على إرشاداتها المعتادة ، بوصية جديدة: اسمعي يا خيزران ... أخوك مريض بالحصبة ، وخير دواء للحصبة هو العسل ، ولا عل عندنا ، ولا مال لنشترى به العسل - فأسألي أينما ذهبت اليوم عن قليل من العسل واحرصي على أن لا تدفعي قرشاً واحداً . أفهمي جيداً ما أقول : عسل وبالجمان ... أفهمت ؟ إذن فانصر في . . فهزت خيزران برأسها بضح هزات لتؤكد لأمها أنها فهمت وصيتها . ثم رفعت جرة اللبن إلى كتفها وخطت خطوتين برجليها الحافيتين ، وعند الثالثة هوت إلى الأرض صارخة صرخة دعر لا يوصف . لقد تعثرت المسكينة يعود في طريقها . وكان من عثرتها أن أفلتت جرة الصفيح من يدها فانبعجت واندلج ما كان فيها من لبن على التراب فما لبث التراب أن امتصه .

ما درت الفتاة المتكودة الحظ كيف تبسر لها أن تعود فتقف على رجليها ثم أن تقلت من يدي أمها التي أشبعتها لكماً ولطماً وركلاً وشتائم:

ليتها الواقعة الأخيرة بجاه رب العالمين . ليتني ما عشت لألدك يا أنحس النبات . أين عينك ؟ ليتك بغير عينين . أين رجلاك ؟ ليتك بغير رجلين . تعقبن أمام باب بيتك وفي سهولة لا كدرة فيها ولا مدرة ؟ لا عشت لتمشي وتقيي .

يا لصباح اللبن | يا لصباح التعب ! الملك تأكلين خبز الوقف ؟ أم لعل الله ابتلاي بك لأكفر به وينعمته ؟ سبحانك يا ربي ! يا هي إساءتي إليك لتعاقبني مثل هذه المعاقبة ؟ لا كنت ولا كانت الساعة التي ولدتك فيها ... لا ... ما درت خيزران كيف أفلتت من قبضة أمها ، وكيف طفقت تعدو على غير هدى وإذا بها في واد سحيق تراكمت الصخور في جوفه وعن جانبيه ، وانساب في قعره جدول ماؤه أنقى من البلور ، وشدوه أعذب من شدو الكناري . ولا هي درت مدى المسافة التي قطعتها من بيتها إلى جوف ذلك الوادي . ولكنها أحست ما يشبه الحمر في أخصبها فاندردت إلى الجدول لترد من حرارتها بمياهه المثلوجة . ولشد ما هالها أن ترى الدم يتدفق من جراح كثيرة فيهما . ومن بعد أن غسلت رجليها وبردت جوفها أخذت تتلفت ذات اليمين وذات اليسار مخافة أن تكون أمها قد صممت على اللحاق بها . وقد كان صوتها لا يرح يهدر في أذنيها فيرتجف لهديره قلبها وتتسدل غمامة على عينها . وإذا أيقنت أن مخاوفها ما كانت إلا من نسج خيالها اطمأنت بعض الاطمئنان وحانت منها التفاتة فإذا بالقرب منها صخرة أعجبها شكلها فكانها الكرسي العظيم . لقد نتأ منبسطة منها فسيح فوق الوادي فكان من الكرسي بمثابة المقعد . وارتفع القسم الآخر عمودياً فكان بمثابة الظهر . وتسلقت الفتاة الصخرة من غير عناء يذكر ، وجلست على المنبسطة الذي فيها وقد غمرته ظلال ناعمة .

فاستأنست بسكينة الوادي وظلاله ، وكادت تسي ما بها . إلا أنها ما لبثت أن عاودتها ذكرى ما كان من أمرها مع أمها . فانتفضت وسألت نفسها بصوت عال : (والانتحار يا خيزران ، متى يكون وكيف يكون ؟) وراحت تفكر في شتى الأساليب التي يلجأ إليها القانظون من الحياة ، والتي سمعت الناس يتحدثون عنها ، فما كانت ترى غير أقربها إليها وهو السقوط من علو شاهق . وها هي الصخرة التي من تحتها - ألعلمها من العلو بحيث لا ينجو الساقط عنها من الموت ؟ أجل . إنها كذلك . وكيف يحمل بها أن تسقط ؟ أترمي بنفسها ورأسها إلى فوق أم إلى أسفل ؟ بل الأفضل أن يكون إلى أسفل ذلك أكفل للموت السريع . وأغمضت الفتاة عينها فتخيلت نفسها تهوي من حالق ، فيكاد قلبها يتوقف عن النبض . ثم أحست رأسها يرتطم ارتطامه فطيعة بصخرة في أسفل الوادي . ففتشعت جمجمتها وبنظاير منها المخ في كل جانب فتأتى الثعالب وبنات أوى تلحسه عن الصخور ثم ترتد إلى جثتها فتمزقها بأنيابها وتقسط لحمها عن عظمها ثم تزدرد اللحم وتمضي في سبيلها .

في هذه اللحظات بالذات مرت من فوق رأس خيزران حمامتان برنتان، وحطتا على صخرة في الجانب المقابل من الوادي حيث راحتا تتناغيان ويتبادلان القبل في غنج وجدل ، فشغلها منظرهما عن صورة جنتها وقد عبثت بها الثعالب وبنات أوى . ومر في خاطرها طيف شاب لطيف في بيت من البيوت التي كانت تبعتها اللبن . وتذكرت كيف أن ذلك الشاب أخذها مرة بين ذراعيه ، وعنوة عنها استرق قلبه من شفيتها المتفتحتين لحياة الأنوثة . وما كادت هذه الذكرى الحلوة تغمر قلبها حتى فوجئت بلسعة في عنقها . فانتفضت و وثبت واقفة . ثم التفتت إلى الوراء فأذهلها أن ترى جيشاً من النحل في ذهاب وإياب لا ينقطع لهما خيط ، وأن ترى ذلك الجيش يندفع من شق في الصخرة التي من خلفها ويعود إليه ، فأدركت بفطرتها القروية أنها أمام خلية من النحل البري والحلال تذكرت وصية أمها لها في الصباح . فعمان في أتون من الحمى وليس يشفيه إلا العسل . وها هو العسل في متناول يديها . وهي تحب أخاها نعمان محبة ما فوقها محبة : فكيف تنتحر وتتركه تشويه الحمى؟ ولعلها تذهب بصره أو تعطبه في عضو من أعضائه . لا ، لا . إذا كان لا بد من الموت فلتمت بعد أن تحمل إلى أخيها ولو قليلاً من الشهيد الشافي .

و تفحصت الفتاة الشق الذي كان ينطلق منه النحل ويعود إليه فألفته يتسع لأكثر من يد كيدها ، وأبصرت عند مدخله قرصاً من الشهيد الناصع البياض . فمدت يدها وهي تظنها قادرة أن تخلعه من مكانه برتمه . ولكنها ما تمكنت إلا من قبضة منه انترعتها بسرعة وحاولت القرار في الحال ، غير أن النحل ، وقد هاجه حتى الجنون اعتادهاها الوقوع على ملكته ، انقض عليها من كل صوب فما بقيت تدري بماذا تقيه وكيف تتخلص من وخز إبره التي كانت تغرس في رأسها ووجهها ، وفي يديها ورجليها ، وكل ما اكتشف وتستر من جسمها . فالأثواب التي كانت تستره لم تكن من الكثافة بحيث تصد عنه إبرة النحلة .

كان ذلك منذ تسع سنوات . وحتى اليوم لا زالت أم نعمان ، والدمع في عينها ، تروي لجاراتها وجيرانها وللمصطافين في قريتها كيف أن ابتها خيزران التي ما خلق الله أجمل منها صورة وأرجح عقلاً صحت بحياتها في سبيل أخيها . وذلك أنها اقتحمت وحدها خلية نحل بري لتأتي أخاها المريض بالحصبة ولو بالقليل من الشهيد الشافي . وكيف أنها ، وقد أوسعها النحل لسعاً ، بلغت البيت في حالة التلف ، وفي يدها شيء من العسل ، فانطرحت أرضاً ، ثم مدت يدها وقالت : وهذا نعمان . وكان ذلك آخر ما نطق به .

